

NORGES HØYESTERETT

Den 5. juni 2014 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2014-01161-A, (sak nr. 2013/2303), sivil sak, anke over kjennelse,

Nordic Trustee ASA

(advokat Harald Hjort)

mot

Anders Ivar Olsen

Einar Johan Holst

Brutel AS

(advokat Anders Brosveet)

Hans Eirik Olav

(advokat Håkon Juell Hassel – til prøve)

Peter Andreas Klaveness Gjessing

(advokat Geir J. Kruge – til prøve)

Kristin Mortensen

Aage Thoen

(advokat Per Conradi Andersen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Indreberg**: Saken gjelder spørsmål om tillitsmannen for obligasjonslån har søksmålskompetanse i en erstatningssak anlagt på vegne av obligasjonseierne mot blant annet styremedlemmer og personer i ledelsen i låntakerselskapet, jf. tvisteloven § 1-3 annet ledd.
- (2) Norsk Tillitsmann ASA, nå Nordic Trustee ASA, har ved stevning 13. oktober 2011 tatt ut søksmål mot Anders Ivar Olsen, Einar Johan Holst, Brutel AS, Hans Eirik Olav, Peter Andreas Klaveness Gjessing, Kristin Mortensen og Aage Thoen. Søksmålet gjelder erstatningskrav på til sammen bortimot en milliard kroner, og har sitt utspring i de saksøktes roller i eller i tilknytning til Thule Drilling AS.

- (3) Thule Drilling AS – Thule – var et riggselskap som opptok tre obligasjonslån på til sammen 179 millioner USD i 2006 og 2007 for å delfinansiere bygging av tre borerigger. Låneavtalene ble inngått mellom Thule og Norsk Tillitsmann ASA på vegne av obligasjonseierne. Disse tiltrådte avtalen ved tegning av obligasjoner. Lånene var blant annet sikret med pant i de tre riggene under bygging og alt utstyr som ble kjøpt inn i forbindelse med byggeprosessen.
- (4) Saksøkeren har i korte trekk gitt denne fremstillingen av bakgrunnen for kravene:
- (5) Lånene ble misligholdt i begynnelsen av 2008. Etter forhandlinger og ytterligere sikkerhetsstillelse ble lånene omstrukturert slik at de forfalt i sin helhet i november 2008. De ble imidlertid ikke tilbakebetalt da. I stedet ba Thule om ytterligere utsettelse og viste til at det var inngått avtale med Royal Oyster General Trading LLC – Royal Oyster – om salg av de tre riggene. Forhandlingene om utsettelse førte ikke fram, men Thule overførte likevel kontrollen over riggene og pantsatt utstyr til Royal Oyster, og Norsk Tillitsmann mistet derfor kontrollen over pantobjekter. Thule medvirket også til at Royal Oyster fikk arrest i riggene slik at realisering av panterettighetene ble forhindret. I den grad Thule mottok salgsvederlag for pantet, kom det ikke Norsk Tillitsmann til gode.
- (6) I stevningen er det også gjort gjeldende at det ble gitt uriktige opplysninger i forbindelse med forlengelsen av låneavtalene sommeren 2008.
- (7) Thule gikk konkurs i 2010. De fleste av de saksøkte satt i styret eller ledelsen i Thule i den perioden de påståtte ansvarsbetingende handlingene fant sted, og kravene bygger på aksjeloven § 17-1 supplert med ulovfestede erstatningsregler. I tillegg er daglig leder og styreleder i NorInvest Ltd. saksøkt, begrunnet med at NorInvest avga garantiforpliktelser for lånene uten å ha økonomisk evne til det. Daglig leder i NorInvest skal også i ond tro ha mottatt salgsvederlag omfattet av Norsk Tillitsmanns pant. NorInvest, som også gikk konkurs i 2010, var eid av Brutel AS. Brutel skal som konsulent for Thule ha medvirket til at pantesikkerheten forsvant eller forvitret, og i ond tro mottatt salgsvederlag tilhørende Thule.
- (8) De saksøkte har bestridt at det foreligger ansvar, men har prinsipalt gjort gjeldende at søksmålet må avvises under henvisning til at Norsk Tillitsmann ASA ikke kan gå til søksmål om erstatning for tap obligasjonseierne har lidt, jf. tvisteloven § 1-3 annet ledd.
- (9) Oslo tingrett avsa 30. januar 2013 kjennelse med slik slutning:

"1. Sak nr 11-164647TVI-OTIR/04 avvises.

2. Norsk Tillitsmann ASA betaler i saksomkostninger til Hans Eirik Olav kr 535.950 – femhundreogtrettifemtusenihundreogfemti –, til Peter Andreas Klaveness Gjessing kr 950.000 – nihundreogfemtitusen –, til Kristin Mortensen kr 348.905 – trehundreogfortiåttetusenihundreogfem –, og til Aage Thoen kr 200.000 – tohundretusen –, alle beløp med tillegg av mva. Oppfyllelsesfristen er på 2 – to – uker fra kjennelsens forkynnelse."

- (10) Norsk Tillitsmann ASA anket til Borgarting lagmannsrett, som 7. oktober 2013 avsa kjennelse med slik slutning:

"1. Anken forkastes.

2. **Norsk Tillitsmann ASA betaler i sakskostnader for lagmannsretten 562 000 – femhundreogsekstittusen – kroner til Peter Andreas Klaveness Gjessing, 517 500 – femhundreogsyttentusenfemhundre – kroner til Hans Eirik Olav, 269 375 – tohundreogsekstinitusentrehundreogsyttifem – kroner til Kristin Mortensen, 48 400 - førtiåttetusenfirehundre – kroner til Aage Thoen, alt innen to uker fra kjennelsen blir forkynt."**

- (11) Både tingretten og lagmannsretten tar utgangspunkt i at det må spesielle omstendigheter til for at en fullmektig kan reise sak i eget navn vedrørende hovedmannens krav, og at det i dette tilfellet ikke er et så stort praktisk behov at det oppveier betenkelighetene ved å innrømme søksmålskompetanse. For lagmannsretten hadde Norsk Tillitsmann subsidiært gjort gjeldende at fellesskapet av obligasjonseiere kan anses om en sammenslutning med partsevne etter tvisteloven § 2-1 annet ledd, og at dette fellesskapet opptrer utad i tillitsmannens navn. Heller ikke dette førte fram.
- (12) Norsk Tillitsmann ASA har anket til Høyesterett. Anken retter seg mot bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen, men gjelder i hovedsak rettsanvendelsen. Høyesteretts ankeutvalg besluttet 26. februar 2014 at ankesaken skal avgjøres av Høyesterett i avdeling, jf. domstolloven § 5 første ledd annet punktum, og at behandlingen skal følge tvistelovens regler for anke over dommer, jf. tvisteloven § 30-9 fjerde ledd.
- (13) I desember 2013 ble det etter innkalling av Norsk Tillitsmann avholdt et obligasjonseiermøte for obligasjonseierne i den største av de tre låneavtalene. I følge møtereferatet var utestående beløp da møtet fant sted 130 millioner USD – som tilsvarer det opprinnelige lånebeløpet – og obligasjonseiere som representerte 53,38 prosent av beløpet var til stede. Av dem stemte 97,12 prosent for en resolusjon hvor møtet bekrefter at Norsk Tillitsmann har fullmakt til å forfølge erstatningskravene mot de saksøkte i saken her. Det fremgår også av resolusjonen at obligasjonseierne har forpliktet seg til ikke selv å gå til søksmål om de samme kravene med mindre tillitsmannens søksmål blir avvist.
- (14) Norsk Tillitsmann ASA har etter en restrukturering av selskapet endret navn til Nordic Trustee ASA. Navneendringen har ingen betydning for saken. Foruten det formelle navnet brukes i kjennelsen her både Norsk Tillitsmann, Nordic Trustee og tillitsmannen som betegnelse på selskapet.
- (15) Den ankende part, *Nordic Trustee ASA*, har i det vesentlige gjort gjeldende:
- (16) Spørsmålet om tillitsmannens søksmålskompetanse må anses avgjort ved Høyesteretts kjennelser i samme sakskompleks inntatt i Rt. 2010 side 402 og Rt. 2010 side 1089. Når tillitsmannen kan gå til søksmål mot låntaker og garantist, må han også kunne gå til søksmål mot personer og selskaper som har medvirket til disses manglende oppfyllelse, eller til at långivernes sikkerhet er gått tapt. Det har ikke avgjørende betydning at det er tale om et deliktansvar, ikke kontraktsansvar. Ulempene både for långiverne, låntakerne og rettsvesenet ved å overlate forfølgelsen til de enkelte obligasjonseierne, er de samme. Særlig hensynet til likebehandling av obligasjonseierne, herunder muligheten for at de mindre obligasjonseierne interesser blir ivaretatt, taler for at tillitsmannen har søksmålsadgang.

- (17) Det er dessuten tillitsmannen som er den formelle panthaver og innehaver av andre sikkerheter. Søksmål om krav på grunnlag av krenkelse av panthaverinteresser må være koordinert, noe som bare kan oppnås hvis tillitsmannen kan forfølge erstatningskravene.
- (18) Også annen rettspraksis, teori og dansk lovgivning trekker i favør av søksmålsadgang.
- (19) Låneavtalenes bestemmelser om at tillitsmannen skal ivareta obligasjonseierens interesser som sådanne, blant annet ved å gå til søksmål, må forstås slik at de også gjelder erstatningssøksmål. I tillegg er dette nå bekreftet av obligasjonseiermøtet.
- (20) Alternativt og subsidiært gjøres det gjeldende at obligasjonseierfelleskapet har partsevne, jf. tvisteloven § 2-1 annet ledd, og at det eventuelt må være adgang til å rette saksøkerbetegnelsen, jf. tvisteloven § 11-5 jf. § 16-5. Det er ikke noe prosessuelt til hinder for å gjøre denne anførselen gjeldende først i ankeomgangen.
- (21) Nordic Trustee ASA har nedlagt slik påstand:
- "1. Saken fremmes for Oslo tingrett.**
- 2. Ankemotpartene dømmes en for alle og alle for en til å betale til Nordic Trustee ASA saksomkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett."**
- (22) Ankemotpartene, *Anders Ivar Olsen, Einar Johan Holst, Brutel AS, Hans Eirik Olav, Peter Andreas Klaveness Gjessing, Kristin Mortensen og Aage Thoen*, har – fremstilt under ett og i korthet – gjort gjeldende:
- (23) Spørsmålet om Nordic Trustee ASA har søksmålskompetanse i saken, er ikke avgjort ved Høyesteretts kjennelser i 2010. De bærende elementene i begrunnelsen for å gi tillitsmannen søksmålskompetanse ved krav mot låntaker og garantister foreligger ikke når de saksøkte er tredjepersoner som står utenfor avtalene mellom låntaker, tillitsmannen og obligasjonseierne. Overfor disse gjelder ikke låneavtalens bestemmelse om at obligasjonseierne har fraskrevet seg retten til selv å gå til søksmål, og tredjepersoner har ikke – som låntakeren – akseptert at tillitsmannen handler på vegne av obligasjonseierne. Resolusjonen vedtatt på obligasjonseiermøtet endrer ikke dette. Separate krav fra den enkelte skadelidte er ikke noe "alle" har søkt å forhindre, og det er heller ikke praktisk behov for å forhindre slike krav. Tvert imot er det gode grunner til å følge hovedregelen om at den som har et krav, selv må forfølge det. Den enkeltes krav må vurderes individuelt. Tapets størrelse vil variere, og de skadelidte er ikke nødvendigvis de samme som dagens obligasjonseiere. Dessuten kan skadelidte ha medvirket til tapet. I dette tilfelle skjedde det da toneangivende obligasjonseiere søkte å forpurre Thules salg av riggene. Hensynet til kontradiksjon og sakens opplysning tilsier også at den enkelte skadelidte må være part i stedet for at tillitsmannen opptrer på vegne av anonyme kravshavere.
- (24) Obligasjonseierfelleskapet kan etter ankemotpartens syn ikke anses som en sammenslutning med partsevne etter tvisteloven § 2-1. Dessuten måtte dette vært gjort gjeldende før tingretten avviste søksmålet.
- (25) Anders Ivar Olsen, Einar Johan Holst, Brutel AS, Hans Eirik Olav, Peter Andreas Klaveness Gjessing, Kristin Mortensen og Aage Thoen har nedlagt slik påstand:

- "1. Anken forkastes.
2. Nordic Trustee ASA erstatter Hans Eirik Olav, Peter Andreas Klaveness Gjessing, Kristin Mortensen, Aage Thoen og det offentlige sakens omkostninger for Høyesterett."

- (26) *Jeg er kommet til at anken fører fram.*
- (27) Innledningsvis nevner jeg at Høyesterett har full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav a.
- (28) Spørsmålet i saken er om tillitsmannen Nordic Trustee ASA i eget navn kan gå til søksmål på vegne av obligasjonseierne med krav om erstatning. At tillitsmannen har søksmålsadgang der krav rettes mot låntakeren eller garantisten, er fastslått i Rt. 2010 side 402, som gjelder de samme obligasjonslånene. Situasjonen nå er imidlertid at låntakeren har misligholdt lånene og er slått konkurs. Boet har abandonert pantene. Søksmålet er rettet mot sentrale personer i og i tilknytning til låntakeren. Det gjøres blant annet gjeldende at det er de saksøktes klanderverdige opptreden som er årsaken til at pantesikkerheten er gått tapt.
- (29) Hvorvidt Nordic Trustee har selvstendig søksmålskompetanse må avgjøres på grunnlag av tvisteloven § 1-3 annet ledd, som lyder:
- "Den som reiser saken, må påvise et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte. Dette avgjøres ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det."**
- (30) Det fremgår av lovforarbeidene at bestemmelsen stort sett er ment å videreføre rettstilstanden under tvistemålsloven, men at det er et visst rom for å senke søksmålssterskelen. Departementet understreker at bestemmelsen uttrykker en rettslig standard som vil kunne utvikles og nyanseres gjennom rettspraksis, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 142.
- (31) I de samme forarbeidene heter det at i privatrettslige forhold vil den som påstår seg materielt forpliktet eller berettiget overfor saksøkte, ha tilstrekkelig tilknytning til søksmålet, men at en mer avledet interesse i et søksmål som et utgangspunkt ikke vil være tilstrekkelig, se proposisjonen side 365–366. I tråd med dette og under henvisning til praksis ble det i Rt. 2010 side 402 avsnitt 21 pekt på at en fullmektig som hovedregel ikke vil ha søksmålskompetanse til å reise sak i eget navn vedrørende hovedmannens krav. Men under spesielle forhold kan det likevel være riktig å innrømme en slik kompetanse. Dette må undergis en selvstendig vurdering der det reelle behov vil stå sentralt, heter det. I den konkrete saken ble det som nevnt ansett å foreligge søksmålskompetanse. I Rt. 2010 side 646 ble kjennelsen fulgt opp, og da i en sak om et krav som ikke bygget på kontrakt. Høyesterett fastslo i avsnitt 24 at selv om hovedregelen er at saksøker må pretendere å selv ha et krav overfor saksøkte, er det i nyere rettspraksis lagt til grunn at også den som selvstendig forvalter krav på vegne av andre, kan ha søksmålskompetanse.
- (32) Før jeg vurderer nærmere om tillitsmannen har søksmålskompetanse, finner jeg det hensiktsmessig å sitere fra beskrivelsen av låne- og tillitsmannsordningen i Rt. 2010 side 402 avsnitt 23 til 28:

"(23) Inntil Norsk Tillitsmann ASA ble etablert i 1993, var det i hovedsak bankene som opptrådte som tillitsmann. Etter etableringen av selskapet, som i dag i hovedsak eies av en rekke banker og andre finansinstitusjoner, er markedet konsolidert, og selskapets portefølje er opplyst å utgjøre ca. 90 % av de lån som er registrert i Verdipapirsentralen. Norsk Tillitsmann ASA er i dag tillitsmann for ca. 1700 obligasjonslån og 100 sertifikatlån med et samlet utestående volum på om lag 750 milliarder kroner. [...]

(24) Obligasjonslån har tradisjonelt hatt lav risiko, men det har de senere år utviklet seg et marked for høyrenteobligasjonslån i Norge. Ved slike lån vil tillitsmannen gjennomgående ha en mer aktiv rolle både ved oppfølging og ved eventuelt mislighold.

(25) Obligasjonslånene karakteriseres ellers ved at det gjennomgående vil være et meget stort antall kreditorer, og at det er lagt til rette for omsetning av obligasjonene slik at kreditorgruppen stadig vil kunne være i endring. Det er et klart behov for en samordning av obligasjonseierne likeartede interesser, og det kan for en låntaker fremstå som urealistisk byrdefullt å måtte forholde seg til den enkelte obligasjonseier. Som de aktuelle obligasjonslån illustrerer, kan obligasjonslånene være sikret ved ulike finansielle arrangementer som involverer en rekke juridiske spørsmål, og kompleksiteten forsterker samordningsbehovet.

(26) Tidlig på 1990-tallet utarbeidet Den norske Bankforening i samarbeid med Oslo Børs, en mønsteravtale som regulerer forholdet mellom låntaker, tillitsmann og obligasjonseierne. Dette avtaleverket benyttes også i dag i all hovedsak ved opptak av slike lån. Avtalene, som inngås mellom det obligasjonsutstedende selskap og tillitsmannen på egne vegne og på vegne av obligasjonseierne, karakteriseres ved at det er overlatt til tillitsmannen en aktiv oppfølging av obligasjonseierne rettigheter i forhold til utsteder, å stå som innehaver av de stille sikkerheter på vegne av obligasjonseierne og å foreta nødvendig pågang og rettslige skritt vedrørende lånet.

(27) Ved dette legger avtaleverket til rette for likebehandling av obligasjonseierne og en forholdsmessig fordeling av de samlede kostnader ved ivaretagelse av obligasjonseierne interesser.

(28) Den enkelte obligasjonseier fraskriver seg etter avtaleverket retten til selv å gjøre pågang eller å ta rettslige skritt overfor låntaker, og denne aksepterer på sin side at tillitsmannen kan ta slike skritt på obligasjonseierne vegne. Tillitsmannen har ikke uten videre plikt til å erklære mislighold ved ethvert brudd på låneavtalen, men kan ivareta obligasjonseierne interesser på en mindre inngripende måte om det anses hensiktsmessig. En ubetinget plikt for tillitsmannen til å erklære mislighold oppstår først ved vedtak i obligasjonseiermøtet eller ved at krav om at det skal erklæres mislighold fremsettes skriftlig av obligasjonseiere som representerer minst 20 prosent av det utestående lån. Selv om obligasjonseierne på denne måten kan instruere tillitsmannen, og selv om det må forutsettes at tillitsmannen i stor utstrekning er i dialog med toneangivende obligasjonseiere når det oppstår problemer i et låneforhold, er det etter mitt syn utvilsomt at avtaleverket i betydelig grad ivaretar låntakers interesse i en ordnet prosess når slike omstendigheter inntreffer."

- (33) Høyesterett kom i avsnitt 31 til at det synes å være et sterkt praktisk behov for at tillitsmannen skal ha søksmålskompetanse ved rettslig skritt til ivaretagelse av obligasjonseierne interesser i det aktuelle lån. Stiller det seg annerledes i vår sak?
- (34) Nordic Trustee fremholder at søksmålskompetanse for tillitsmannen sikrer likebehandling av likestilt krav, med kollektiv avregning og forholdsmessig fordeling av erstatningsbeløp og saksomkostninger. De saksøkte har innvendt at den enkelte skadelidtes krav må vurderes individuelt, og at det ikke kan legges til grunn at tapene tilsvarende obligasjonens pålydende.

- (35) Slik jeg ser det, er utgangspunktet at tapet knyttet til den enkelte obligasjon er det samme – nemlig differansen mellom hva den har innbrakt eieren, og hva den ville innbrakt eieren dersom de eventuelle skadevoldende handlingene ikke hadde funnet sted. Det gjelder også når obligasjonene er omsatt i annenhåndsmarkedet. Dette er ikke til hinder for at det kan vise seg at det i noen grad må differensieres mellom obligasjonseierne ved fastsettelse av den enkeltes krav. Dersom det skulle være aktuelt å lempe et eventuelt erstatningsansvar på grunn av skadelidtes medvirkning, er det ikke gitt at reduksjonen skal fordeles likt mellom obligasjonseierne. Og der obligasjonen er omsatt, kan det unntaksvis tenkes å oppstå spørsmål om et eventuelt erstatningskrav er i behold hos selgeren av obligasjonen. Jeg kan imidlertid ikke se at slike forskjeller i seg selv skal være noe argument mot samlet behandling med tillitsmannen som saksøker.
- (36) Som den ankende part mener jeg prinsippet om likebehandling av obligasjonseierne er et tungtveiende hensyn for samlet behandling, og for at tillitsmannen skal kunne opptre på obligasjonseiernes vegne. Dersom den enkelte obligasjonseier selv må forfølge sitt krav, kan det favorisere obligasjonseierne med mest ressurser og størst kunnskap, og føre til et kappløp om først å få tvangsgrunnlag og utlegg.
- (37) Det vil også være lite rasjonelt for både rettsvesenet, saksøkerne og de saksøkte om kravene fra obligasjonseierne må behandles i flere parallelle eller suksessive rettssaker i stedet for å samordnes. Dette vil nødvendigvis lede til økte og skjevt fordelte prosesskostnader, mulige prosessuelle komplikasjoner og fare for forskjellsbehandling, for å nevne noe.
- (38) Disse ulempene kan unngås dersom obligasjonseierne anlegger gruppesøksmål, jf. tvisteloven kapittel 35, eller forener sine krav, jf. tvisteloven § 15-2. Men det er ikke gitt at alle obligasjonseierne vil være interessert i det, og Verdipapirsentralens taushetsplikt om hvem som er obligasjonseiere, jf. verdipapirregisterloven § 8-1, kan være en hindring. Også det forhold at obligasjonene omsettes i et marked, jf. avsnitt 25 i Rt. 2010 side 402, gjør at gruppesøksmål og kumulasjon neppe er realistiske alternative veier til en samordnet behandling.
- (39) At det foreligger et sterkt praktisk behov for at tillitsmannen skal kunne anlegge søksmål, må derfor være på det rene. Spørsmålet blir dermed om det gjør seg gjeldende andre eller sterkere mothensyn her enn der saksøkte er låntakeren eller garantisten selv.
- (40) De saksøkte har gjort gjeldende at individuelle søksmål vil sikre sakens opplysning bedre fordi skadelidte dermed er part, med plikt til å sørge for sakens opplysning, jf. tvisteloven § 21-4. Det vil også være kjent hvem som er skadelidt, noe som ikke er sikret der tillitsmannen står som saksøker. Etter mitt syn har disse argumentene begrenset vekt. Også andre enn partene plikter å gi forklaring og å gi tilgang til bevis, jf. tvisteloven § 21-5. Dette innebærer også at dersom de saksøkte krever det, vil retten kunne pålegge Verdipapirsentralen å opplyse om hvem som er obligasjonseiere. Taushetspliktbestemmelsen i verdipapirregisterloven § 8-1 gjelder bare så langt ikke annet fremgår av lov, og bevisforbudsreglene i tvisteloven kapittel 22 omfatter ikke opplysninger som er omfattet av taushetsplikt etter verdipapirregisterloven. Det er dessuten vanskelig å tenke seg at en obligasjonseier som har opplysninger av betydning for saken, skulle være ukjent for de saksøkte. Vesentlig er det også at det normalt vil være tillitsmannen som best kan sørge for sakens opplysning på saksøkersiden.

- (41) Spørsmål om rettskraft kan oppstå, men kommer neppe på spissen i dette avtaleforholdet. Det er nærliggende å forstå låneavtalenes bestemmelse i punkt 15.2 om at tillitsmannen ved mislighold kan ta ethvert nødvendig skritt han måtte finne påkrevet "to recover the Loan" og andre utestående beløp under låneavtalen, som å omfatte skritt også overfor andre enn låntakeren der det kan lede til at obligasjonseierne får dekning. Vurderingen av om erstatningssøksmål skal anlegges mot låntakerselskapets ledelse og tillitspersoner vil riktignok normalt måtte baseres på en mer sammensatt vurdering både faktisk og rettslig enn en beslutning om å inndrive lånet hos selskapet som er forpliktet på kontraktsrettslig grunnlag. Prosessrisikoen og dermed risikoen for å bli eksponert for et sakskostnadsansvar vil derfor lett være større. Jeg finner det likevel mer tungtveiende at et av tillitsmannsordningens formål nettopp er å ivareta obligasjonseierne sine interesser der det oppstår vanskeligheter i låneforholdet. Det ville harmonere dårlig med dette om obligasjonseierne selv må ivareta sine interesser der tillitsmannen mener det er grunnlag for å holde personer med tilknytning til låntakerselskapet ansvarlige for manglende oppfyllelse.
- (42) Med en slik forståelse av avtaleforholdet vil obligasjonseierne være bundet av avgjørelsen etter reglene om avledet rettskraft, jf. tvisteloven § 19-15 første ledd annet punktum. Jeg nevner imidlertid at jeg ikke ser avledet rettskraft som et absolutt vilkår for å tillate tillitsmannen å anlegge søksmål på vegne av obligasjonseierne. På samme måte forstår jeg Rt. 2010 side 402 avsnitt 39. Heller ikke Rt. 2010 side 646 kan forstås slik at det er et absolutt vilkår for at kravforvalteren har søksmålskompetanse at dommen i saken vil ha avledet rettskraft overfor rettighetshaverne, selv om det var tilfellet der.
- (43) Etter låneavtalen punkt 15.5 kan de enkelte obligasjonseierne ikke på egen hånd "demand the repayment or enforcement of its bond(s) directly from the Borrower". Denne bestemmelsen kan neppe forstås som en plikt til å avholde seg fra søksmål mot tredjepersoner. Den omstendighet at obligasjonseierne har søksmålskompetanse på egen hånd, kan imidlertid ikke være til hinder for at de overlater til Nordic Trustee å forfølge erstatningskravene.
- (44) Jeg kan etter dette ikke se at det gjør seg gjeldende tungtveiende hensyn mot at tillitsmannen har søksmålskompetanse i erstatningssøksmål mot tredjepersoner. Konklusjonen blir at Nordic Trustee, som selvstendig kravforvalter, har kompetanse til å fremme obligasjonseierne erstatningskrav i eget navn.
- (45) Med denne konklusjonen er det ikke nødvendig å behandle Nordic Trustees subsidiære anførsel.
- (46) Nordic Trustee ASA har fått medhold fullt ut og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd jf. § 20-8 annet ledd tilkjennes sakens omkostninger for alle instanser. Jeg finner ikke grunnlag for å anvende unntaksregelen i § 20-2 tredje ledd. Sakskostnadene fastsettes i overensstemmelse med fremlagt sakskostnadsoppgave til 225 000 kroner for tingretten, 345 000 kroner for lagmannsretten og 512 600 kroner for Høyesterett. I tillegg kommer ankegebyr på 5 160 kroner for lagmannsretten og det samme for Høyesterett. Samlet utgjør kravet 1 092 920 kroner.
- (47) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

1. Saken fremmes for Oslo tingrett.
2. I sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett betaler Anders Ivar Olsen, Einar Johan Holst, Brutel AS, Hans Eirik Olav, Peter Andreas Klaveness Gjessing, Kristin Mortensen og Aage Thoen en for alle og alle for en til Nordic Trustee ASA 1 092 920 – enmillionnittitotusennihundreogtjue – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

- (48) Dommer **Normann:** Jeg er i det vesentligste og i resultatet enig med førstvoterende.
- (49) Kst. dommer **Kaasen:** Likeså.
- (50) Dommer **Bull:** Likeså.
- (51) Dommer **Skoghøy:** Likeså.
- (52) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

1. Saken fremmes for Oslo tingrett.
2. I sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett betaler Anders Ivar Olsen, Einar Johan Holst, Brutel AS, Hans Eirik Olav, Peter Andreas Klaveness Gjessing, Kristin Mortensen og Aage Thoen en for alle og alle for en til Nordic Trustee ASA 1 092 920 – enmillionnittitotusennihundreogtjue – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Riktig utskrift bekreftes: